

Honnan jövök, ki vagyok?

Földrajzi és társadalmi mozgások a családokon belül

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

7. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Baracs Nóra

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az érdeklődés felkeltése a saját család története iránt, a mikrotörténelem eseményeinek elhelyezése időben és térben
A modul témái, tartalma	<p>Témái: Identitás – család, családtörténet, hagyomány; kapcsolatok – együttműködés, kommunikáció; kultúrák – generációk</p> <p>Tartalom: A gyerekek előzetes feladatként gyűjtenek adatokat, képeket, emlékeket nagyszüleik és szüleik életéről, családjuk történetéről, felidézik a különböző korok hangulatát, és megpróbálják a közelmúlt történelmi és politikai eseményeinek tükrében áttekinteni saját családjuk történetét, értelmezni és oldani a generációk közötti feszültségeket.</p>
Megelőző tapasztalat	Különböző korokból származó, a fiatalok életét bemutató magyar filmek közös megtekintése
Ajánlott továbbhaladási irány	Projekt nap szervezése a családtörténet témaköréről
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Önismerettel összefüggő kompetenciák: identitás</p> <p>A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információgyűjtés, információfeldolgozás</p> <p>Társas kompetenciák: konfliktuskezelés</p>
Kapcsolódási pontok	<p>NAT-hoz: Ember és társadalom (életmód, család, gyermeknevelés, demográfiai jellemzők); Művészetek (fotók, plakátok kompozíciójának, funkciójának elemzése; karakter- és konfliktusviszonylatok felismerése, egyszerű mozgóképi szövegek létrehozásának előkészítése és azok kivitelezése); Ember és természet (tudósok, feltalálók családja, személyes élete, tanulmányai, kortársai); Informatika (információk gyűjtése internet vagy könyvtárhasználat segítségével)</p> <p>Tantárgyakhoz: osztályfőnöki óra (családtípusok, életmód, házasság, gyerekkor, szórakozás, pályaválasztás, betegségek témaköre); irodalom (írók családfája, Arany: <i>Családi kör</i>, Jókai: <i>A kőszívű ember fiai</i>); idegen nyelv (család, életmód, házasság, gyerekkor, szórakozás, lakás, utazás témaköre); magyar nyelv (hagyomány elve, családnevek helyesírása, hivatalos stílus, magánlevél); földrajz (a lakóhely, életmód és a gazdálkodás változásai a Kárpát-medencében, a határon túli magyarság helyzete)</p>

	Modulokhoz: Hagyományörzés és lépéstartás; Osztályönarckép; Koldus és királyfi
Támogató rendszer	http://csaladfa.emlekezet.hu rég magyar filmek, slágerek

Módszertani ajánlás

A családtörténet feldolgozásával az elsődleges cél az érdeklődés felkeltése.

A családról való tájékozódás feladatát 10-15 nappal a foglalkozás előtt adjuk ki a tanulóknak, hogy legalább egy hétvége álljon rendelkezésükre. A feladatok elvégzése ugyanis széles körű gyűjtőmunkát jelent, és bizalmas beszélgetést igényel a szülőkkel, nagyszülőkkel és rokonokkal. Az előzetes feladatok leírását a D1 és D2 melléklet tartalmazza. A feladatok elvégzése nem kötelező. A foglalkozást megelőzően azonban írjuk össze a vállalkozó tanulók nevét, amire az óra megtervezése miatt lesz szükség. A szemléltetés nagy részét a tanulók által hozott információk, történetek, képek, filmek és zenék bemutatása teszi ki.

Ha nincs elég vállalkozó a gyűjtőmunkára, a tanár is hozhat be a régebbi korok hangulatát idéző filmrészleteket, slágereket. A televízió gyakran játszik régi magyar filmeket (elsősorban a Filmmúzeum, de a Duna TV, m1, m2 is gyakran sugároz ilyeneket), és a különböző rádióadók is rendszeresen játszanak több évtizedes slágereket. Ezek bemutatására azért lehet szükség, hogy felidézzük a szülők és nagyszülők fiatalkorának hangulatát.

A család történetének feltárása érzékeny pontokat is érinthet. Számos olyan információ létezik, amelyet a családok nem szívesen hoznak mások tudomására. Az mindenképpen hasznos, ha a tanulók érdeklődnek családjuk múltja iránt, de ebből mindenki csak annyit hozzon a többiek tudomására, amennyit jónak lát. Az egyes családok és tanulók intim szféráját tiszteletben kell tartani.

Az internet használatában jártas tanulók számára ajánljuk az OM Nemzeti Emlékezet Programjának Családi Emlékezet honlapját (<http://csaladfa.emlekezet.hu>), az ott található programot (P1 melléklet). E program felhasználását csak akkor javasoljuk az egész osztálynak, ha szívesen vállalkoznak rá a tanulók, és van olyan pedagógus, aki segíteni tud a program használatában. A regisztráció és a kapcsolódó adminisztrációs teendők viszonylag időigényesek, de az így gyűjtendő adatok érdekesek és izgalmasak lehetnek. A program alkalmazására inkább a tanítási órán kívüli formát ajánljuk, de egyes tanulságok az órára is bevihetők.

Hagyományos értékelésről ennél a személyes témánál több okból sem lehet szó. Az egyes részfeladatok elvégzése közben azonban a tanár gyakran élhet a dicséret és a bátorítás eszközével.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Útmutató a transzparenszek készítéséhez

P2 – Ajánló a csaladfa.emlekezet.hu internetes programhoz (kiegészítő anyag)

Tanulói segédletek

D1 – Előzetes feladatok az első órára: tájékozódás a család történetéről
Valamennyi tanulónak szükséges.

D2 – Előzetes feladatok a második órára: bemutatatható anyagok gyűjtése
Valamennyi tanulónak szükséges.